

אין שוד מליכוד
עיר יהוד ומיוחד

בית שלמה

פרוייקט ה'תשנ"ב נסא ודארין דעם רגלי אי זיה בית אפטר תבנו לי יא זיה מקום מיוחדת

פרשת קדושים תשפ"ב

גליון 288
נא לשמור על קדושת הגליון

נא לא לעיין בו בשעת התפילה וקריאת התורה

בס"ד

לעילוי נשמת

מורי ורבי יצחק ב"ר יעקב יגן
הרה"ק רבי חיים אבישלום ב"ר עזרא מו"ר אבי ר' דוד שלום ב"ר שלמה רב ר' זאב ב"ר משה חיים
רבי יהושע העשיל ב"ר יצחק יואל
הרה"ק רבי יששכר לוב ב"ר שמואל
הרה"ק רבי שם קלינגבערג ב"ר אברהם מורדכי
הרה"ק רבי יהודא מאיר שפירא ב"ר פינחס
הרה"ק רבי משה מקאברין ב"ר ישראל
הרה"ק רבי מרדכי שלום יוסף ב"ר אהרן רבינו יוסף אבן מיגאש ב"ר מאיר הלוי
רבינו חיים ויטאל ב"ר יוסף
הרה"ק רבי יעקב ב"ר צבי
הגה"ק רבי צבי הירש אשכנזי ב"ר יעקב
הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר משה
הגה"ק רבי עקיבא יוסף שלעווינגער ב"ר יחיאל
הרה"ק רבי שמואל שמעלקא מניקלשבורג ב"ר צבי הירש

פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע

יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

לקבלת גליון זה למייל שלהו בקשה ל- MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

"וְאֵת שַׁבְּתוֹתֵי תִשְׁמְרוּ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם" (י"ט, ג')

לכבוד יום ההילולא של הרה"ק רבי משה מקוברין הבאנו את שכתב בספרו אמרות משה
"עוד אמר בשם הבעש"ט ז"ע עניין תענוג האכילה ושתיה בשבת משל לבן מלך שנשבה למרחקים והיה בין אנשים אשר אין להם שום דעת וחכמה ובא לו מכתב מאביו המלך עד כי נשא ליבו את רגליו ורצה לרקד מרוב השמחה אך לא היה באפשרי להוציא השמחה שלו אל הפועל כי המה אינם מרגישים

"לֹא תִקֵּם וְלֹא תִטֹּר אֶת בְּנֵי עַמֶּךָ וְאֶהְבֶּתָּ לְרַעֲךָ כַּמִּוֶּךָ אֲנִי ה' –

השמחה שלו מה עשה נתן להם הרבה יין שרף לשתות ושתו עד כי התחילו לזמר ולרקד אז מצא מקום והתחיל ג"כ לרקד עמדם המה רקדו מהיין שרף הוא רקד ושמח מעונג אביו המלך כן העניין הנפש עם הגוף החומר, הנפש מרגיש מנועם זיו העליון אך הגוף אינו מרגיש מאומה לזאת מענגים את השבת בתפנוקים ומעדנים לשמח את הגוף אז ממילא תשמח הנפש בתענוג האמיתי של שבת"

"אֵת חֻקֵּי תִשְׁמְרוּ בְּהַמְתֵּךָ לֹא תִרְבִּיעַ פְּלִאִים שְׂדֵךְ לֹא תִזְרַע פְּלִאִים וּבְגַד פְּלִאִים שַׁעֲטָנָי לֹא יַעֲלֶה עֲלֶיךָ" (י"ט, ח – י"ט)

להסביר סמיכות שני פסוקים אלו שכן פעמים יש שאדם לא מבין את פירוש הפס' ואהבת לרעך כמוך היינו שיש לאהוב ולהתחבר רק עם מי שעושה מעשה עמך אלא הם סוברים שיש להתחבר לכל אחד ואפילו לרשעים וסוף הוא נדבק ע"י מעשיהם הרעים לעשות כמותם על כן באה התורה והסמיכה את שני הפס' הנ"ל להדגיש כי כמו שיש איסור כלאים היינו לא לחבר מין בשאינו מינו כך אין להתחבר צדיק עם רשע אלא רק להתחבר עם מי שמכבד גם את הקב"ה שזוהו רעך ורע אביך כנודע וזהו מה שאומר התנא באבות הרחק משכן רע ואל תתחבר לרשע

"לֹא תִלַּךְ רִכְלֵךָ בְּעַמֶּיךָ לֹא תַעֲמֹד עַל דַּם רַעֲךָ אֲנִי ה' –" (י"ט, ט"ז)

כבר הזכרנו כמה פעמים את העניין של מי שמדבר לשון הרע על חברו גורם לסילוק הדם מפניו של מי שדיברו עליו בחינת הלבנת פנים ואל זה ירמוז הפס' לא תלך רכיל בעמך כדי שלא תגרום ע"י כך לסילוק הדם מפניו של האדם שאתה מדבר עליו בחינת לא תעמוד על דם רעך

"מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקְוֶם וְהִדְרַתָּ פָּנֶי זָקֵן וְיִרְאֵתָ מְאֻלְקֵיךָ אֲנִי ה' –" (י"ט, ל"ב)

שום אחיזה באותו לימוד תורה ובאותה מצוה ולכן צריך לזיזר לאמרו (מנחת יוסף ד"ה סע"א בשם של"ה יפה ללב ח"ב בהשמטות סימן קנ"ה)
וכך כותב הרב לעניין התשובה "דודע מ"ש רז"ל ע"פ מפני שיבה תקום שהוא רומז לתשובה וזהו והדרת פני זקן כי פנים של תיבת זקן ר"ל האותיות הקודמות לאותיות זקן הם צ"ם רמז שיקדים התשובה והצום קודם שיוקן דאז תשש כחו ואין בו כוח לצום (יפה ללב ח"ה סימן תקס"ח)

בעז"ה ביום ראשון ל' ניסן מתחילים ללמוד מסכת שביעית

לקבלת שתי משניות מבארות בווצאפ יש ללחוץ על הקישור
<https://chat.whatsapp.com/K54bflwq7UQDMfRPFaHvqr>

לקבלת לימוד נ"ך יומי בווצאפ יש ללחוץ על הקישור
<https://chat.whatsapp.com/LChd0cDBzdE7z5SOI3CrmE>

לקבלה במייל יש לשלוח בקשה למייל
mishna.shlema@gmail.com

פרקי אבות – פרק ב' משנה ד

הוא הָיָה אוֹמֵר, עֲשֵׂה רְצוֹנִי כְרִצוֹנָה, כְּדִי שִׁיעֲשֶׂה רְצוֹנָה כְּרִצוֹנִי. כְּשֶׁל רְצוֹנָה מִפְּנֵי רְצוֹנִי, כְּדִי שִׁיבְטֵל רְצוֹן אֲחֵרִים מִפְּנֵי רְצוֹנָה. הַלֵּל אוֹמֵר, אֵל תִּפְרוֹשׁ מִן הַצְּבוּר, וְאֵל תִּאָּמֵן בְּעֲצָמְךָ עַד יוֹם מוֹתֶךָ, וְאֵל תִּדְרִין אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתִּגְיַע לְמִקְוָמוֹ, וְאֵל תִּאֲמַר דְּבַר שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְשַׁמּוֹעַ שְׂסוּפוֹ לְהִשְׁמַע. וְאֵל תִּאֲמַר לְכַשְׁאֲפָנָה אֲשֶׁנָּה, שְׂמָא לֹא תִפְנֶה (פרק ב' משנה ד')

ניתן לראות את היסוד הנ"ל במשנה זו אל תאמר לכשאפנה אשנה, היינו לכשאפנה היינו כשאעבור למקום מגורים אחר, אעבור למקצוע אחר, אשנה היינו אשתנה, אשנה את דרכי לטובה ואחזור אז בתשובה שמא לא תפנה שמא לו תזכה לעבור למקום אחר כי לא היה זה רצון ה' כלומר הקב"ה קבע לאדם את תפקידו והניח אותו בדיוק במקום בו הוא צריך לבצע את התיקון שלו ואם האדם אומר שאין הוא יכול לעשות את תפקידו אזי הוא קטן אמונה ויכול להיות שלא יחיה יותר כיוון שאין לו יותר צורך לחיות כי אין הוא רוצה לבצע את תפקידו בעולם וזהו שמא לא תפנה כי כל מהות חיותו של האדם היא לצורך תפקידו בעולם הזה במקום בו הוא נמצא ואם אין הוא רוצה בכך אזי אין לו צורך יותר בחיים ויש סיפור עם מרן הרב שך זצוק"ל שפעם ניגשה אליו אשה

ידוע הכתוב בספרים הקדושים כי לכל אדם יש תפקיד בעולם ולצורך תפקידו הקב"ה דואג לאדם לכל הצרכים אותם הוא צריך לצורך מילוי תפקידו ומולך אותו לכל המקומות בהם הוא צריך לעשות את תיקונו. פעמים אנו מוצאים אנשים שאומרים במקום זה אין אני יכול לחזור בתשובה או בעבודה זו אין אני יכול ללכת בדרך של תורה ומצוות אך אם הייתי במקום אחר אזי הכל היה שונה והייתי יכול לעשות את רצון ה' כדבעי מה שאין כן במקום הזה. התשובה לאנשים אלו היא שדווקא רצון ה' הוא שיעבדו אותו במקום בו הם נמצאים ועל האדם לעשות את תיקונו אפיה שהקב"ה הניח אותו שם לא כן לא היה הקב"ה מביאו לאותו מקום ומעמד

מילוי תפקידו הנ"ל אך אם את לא רוצה שבעלך יבצע את תפקידו בעולם אזי או שהוא ילך מהעולם או שהקב"ה יקח את כל תכונותיו של בעלך שהרי מעתה אין לו צורך בהם כלל כמובן שהאשה הסכימה מיד שבעלה ימשיך בכל עיסוקיו על הצד הטוב ביותר ה' ישמרנו ויציילנו ויודיכנו על דבר כבוד שמו שנבצע את תפקידנו בעולם למען שמו יתברך

ודרשה שהרב יורה לבעלה שהיה עסקן מוצלח לפרוש מכל תפקידיו ולהתמסר יותר לביתו הפרטי אמר לה מרן הרב שך שתדע כי אם יעשה זאת אחת מהשתיים יקרה או שבעלה ימות או שייקחו ממנו כל תכונותיו הטובות שלכן התחנתה אתו ויהיה לה בבית בעל "שלאפר" והסביר לה מרן זצוק"ל את דבריו ואמר כי תפקידו של בעלה הוא כנראה להיות עסקן שעוזר הרבה לתלמודי תורה וארגוני חסד ולצורך כך נתן לו הקב"ה את כל התכונות הדרושות לו לצורך

משנת הצדיק – הרה"ק רבי נתנאל וייל זצוק"ל ז"ע ל' ניסן (ראשון)

רבי נתנאל וייל נולד בשנת 1687 בשטילינגן לרבי נפתלי צבי וייל שהיה דור שביעי לרבי יעקב וייל. בשנת 1692 נהרג אביו, ובשנת 1697 הביאה אותו אמו מרים לפיורדא, משם נשלח בעגלה לפראג לדודו, אחי אביו, ר' ליפמן מל"ש מליכטנשטאט והוא גידל אותו כאב. רבי נתנאל למד שם בישיבתו של רבי אברהם ברוידא ואף נישא לאחייניתו פייגלא. יחד עם מורו עבר לעיר מץ כאשר זה נבחר לרב המקום, אולם אחר כך חזר לפראג והיה בה לראש ישיבה גדולה. לאחר שנבחר רבו לאב"ד פרנקפורט עבר יחד עם רבו לשם, ולמד בישיבתו שם עד שנת תע"ז. כשנפטר רבו חזר לפראג, ושם התחיל יחד עם בנו הרב ידידיה וייל לכתוב חיבורו על הרא"ש שנקרא קרבן נתנאל.

בשנת 1744 התרחש גירוש יהודי בוהמיה ובשנת 1745 עבר לגרמניה והיה לרב בשוורצוואלד ושם כתב חציו ורובו של הספר עם בנו הבחור ר' שמעון הירש, וב-1750 נתמנה לרבה של קארלסרוהה, שם סיים את פירושו על הרא"ש לסדרי מועד ונשים, יחד עם חתנו ר' נפתלי ליברליש מפראג. בפירושו הוא מפרש את דברי הרא"ש, מברר את גרסאותיו ומביא מקורות לדבריו. הוא נדפס לראשונה בשנת תקט"ו (1755) בשם "קרבן נתנאל" ומאז נדפס כמה פעמים. בש"ס וילנא הוא נדפס בצמוד לפירושו הרא"ש. רבי נתנאל נפטר בל' בניסן תקכ"ט בעיר אשטאט ונקבר בקארלסרוהה. בנו הרב ידידיה וייל נתמנה לרב העיר במקומו. בנו האחר, שמעון הירש הדפיס את ספרו נתיב חיים.

וכך כותב הרב בפירושו בסוף מסכת קידושין "ובזקנותו מהו אומר עוד ינובון בשיבה וקאי אאותן ששתולים בבית ה' כעץ שתול על פלגי מים של תורה שהיא נותנת אריכות ימים ללומדיה ושלום בסוף ימיהם בעולם הזה ועולם הבא ה' יאריך ימינו אמן"

דובב שפתי ישנים – ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

קול מנחם – הרה"ק רבי מנחם מנדל טאוב ב"ר יחיאל מיכל טאוב מקאליב זצוק"ל ז"ע

"וְאָמַרְתָּ אֵלֶיךָ קְדוּשִׁים תְּהִיּוּ פִי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹקִיכֶם" (י"ט, ב')

למרות בעודו בחיים חיותו כידוע דפנטס הוא אליהו בין דכבר נפטר פעם אחת שוב לא היה צריך להפטר מן העולם פעם נוספת וזה אפי' במה דכתיב פעם ב' וימותו להדיגיש שרק אז מתו אבל אח"כ שנתגלגלו בפנטס לא מתו דפנטס זה אליהו וכתבי יובל הוא ושבתם איש אל אחוזתו ואיש אל משפחתו תשובו יוב"ל ר"ת ב'קרבנתם תהיו כ' קדוש תהיו שחזורי למקור מחצבתם והיו הקשר קדושים תהיו לאיש אמו ואביו תיראו דהנה יש ג' שותפים באדם אביו ואמו והקב"ה והחשוב שבכולם הוא ה' יתברך וא"כ מדוע נצטוונו כבד את אביך ומבואר מתלמידי הבעש"ט מכיון שהגוף הוא נרתיק להחיות את הגשמה לכן צריך לכבדם שהם הביאו את החלק שהחזיק את הגשמה והיו אבי ה' שזה מסייע להגיע להתקרב לקב"ה

ולכן נסמכה פירשת שבת לכיבוד אב דהיינו כיבוד אב הוא משום הכרת הטוב כמבואר בחינוך והנה אין הכרת הטוב יותר משבת כי כל השבוע אדם עוסק וטרוד מה שאין כן בשבת מגיע לאדם מנוחה וא"כ בו צריך האדם לכבד את ה' יתברך וממילא זוכה לכל ברכאן דלעילא ותחת אשר בה תלויים

בזה אפשר להבין מה שאמרו לרבה בר בר חנה תא ואחוי לך היכי דנשקי ארעא ורקיעא דהיינו האדם יש בו נפש אלוקי רוחני וגשמיות ועבודתו היא להעלות הגשמיות והרוחניות וזה אנו אומרים לה' יתברך משכני אחרך נרצא דהיינו שתעזור לנו שנוכל לקדש את הגשמה והיו מפני שיבה תקום דכל התקומה שלנו הכל הוא בזכות הדורות הקודמים שאנו הולכים בדרך שסללו לנו אבותינו הקדושים וזה הכוונה במה שכתבו בוודר מפני שיבה תקום וכתב הוודר זהו אברהם אבינו כי אברהם אבינו כתיב שחיפש להציל את סדום אפילו שרעה את גודל רשעתם ובוה מבאר המגלה עמוקות מה שכתבו חכמינו ז"ל כך חותמין היינו שבכל הדורות היה צדיק שיחפש לרחם על בני' בכל כוחו וזה גם הפי' במה שראה משה רבינו שד' יתברך כותב מפני שיבה תקום ואמר לו ה' יתברך שאם ילכו בדרך של אברהם אבינו ללמד זכות על בני' כמו שאברהם לימד על סדום אזי קום בתולת ישראל ויהיה קיום לבני' בכל הדורות וזה הפי' ג"כ באורח חיים הקדוש דבוה אתה מהדר פני אברהם היינו כ"ל דבזכות זה יזכו כל הדורות

וזהו כוונת הכתוב והתקדשתם והייתם קדושים וברש"י מפרש זהו פרישות עבודת כוכבים דאם האדם פורש מע"ז וזוכר שרק הקב"ה יחיד בעולם או אפשר להגיע לקדושים תהיו להפך מרוחניות לגשמיות ובוה מבואר היטב והתקדשתם זהו מים ראשונים הכוונה למי המבול שצדיק הקב"ה לבני' להביט על המבול וירא מה קרה לחוטאים וממילא לא תגיע לחטא והייתם קדושים היינו מים אחרונים הוא קריעת ים סוף שזכו בני' להגיע ויאמינו בה' ובמשחש עבד

או יאמר והתקדשתם היינו מים ראשונים שזוהו קריעת ים סוף שזכו להגיע לויאמינו בה' וקיימו את מה שכתוב משכו וקחו לכם וכמו שפירשו חכמינו ז"ל משכו ידכם מע"ז והייתם קדושים היינו מים אחרונים שזוהו בארה של מרים שהיא עשתה מסירות נפש עבור משה רבינו שכתוב אחר לידת משה שלקחו אותו לנילוס כי גזירת פרעה הרשע כתיב ותתצב מרוחק לדעה מה יעשו וגו' ובזכות זה זכו לתורה הקדושה אשר אלפי ישראל הנגנים מזה ולכן וכתה למים אחרונים זה בארה של מרים

סגולה לפרנסה – לשאת ולתת באמונה

"לֹא תִגְנוּבוּ וְלֹא תִכְחָשׁוּ וְלֹא תִשְׁקְרוּ אִישׁ בְּעֵמִיתוֹ" (י"ט, י"א)

וכך כתב הפלא יעץ ז"ע בערך משא ומתן "ידוע ששאלה ראשונה ששואלין ליום הדין הוא נשאת ונתת באמונה (שבת לא א, סנהדרין א) ועתה בעוונותינו הרבים אנשי אמונה אבדו, באמרם טענות של הבל, שבזמן הזה קשים מזונותיו של אדם, והרוצה להתנהג בישר ואמונה לא יוכל. לאכל אפילו פת במלח, ומתוך כך נעשה כדיותר לעשות עוולה ולדבר כזב ולהונות ולגנוב ולגזול ולהשיג גבול וכהנה רעות רבות, מלבד ביטול תורה ותפילות וביצבור וחילול שבת וכדומה, ואין איש שם על לב להיות ניחם על הרעה, או להם לבריית מיום הדין. ולא לחינם אמרו (מנחות כט ב) מפני מה נברא העולם הבא ביו"ד, מפני שצדיקים שבו מועטים, כי כל התורה כלולה באמונה, כדכתיב (חבקוק ב ד) וצדיק באמונתו חייה. ואדם ניכר בכיסו, כי המאמין בה' כי הוא הנותן כוח לעשות חיל, ושכל מזונותיו של אדם קצובים

לו מראש השנה (ביצה טו א) מפי עליון, לא יאמין שעל ידי עוברו פי ה' יצליח את דרכיו, הס כי לא להזכיר, ואם יצליח בודאי, בלי שום ספק, שיהיה עושר שמור לבעליו לרעתו, מלבד ענשו שיהיה שמור לו לעולם הבא. ואם תראה אדם ישר, שהולך בדרך טובים ונושא ונותן באמונה, שמונותיו מצמצמים, חלילה להאמין שיש צדיק אובד בצדקו, חס ושלום. השופט כל הארץ לא יעשה משפט ישר, חלילה וחס, רק לו נתכנו עלילות. והמאמין בה' באמת ובלב שלם, יאמין באמונה שלמה שהצור תמים פעלו, כל דרכיו משפט. וכל דעבד רחמנא לטב עבד, למען יטב לו בעולם שכלו טוב. והן אמת, שכל ישראל מאמינים בני מאמינים, אבל לא האמונה היא העיקר, והכל לפי רב המעשה, שיהא מורה על האמונה, וכמו שכתבתי גם כן לעיל בערך אמונה" עכ"ל